

HRVATSKA RIEČ

SIBENIK
NAUČNI OBJEKPREDPLATA: Za ŠIBENIK i AUSTRO-UGARSKU sa dostavom u kuću
mjesečno K 1-25, godišnje K 15.— Za INOZEMSTVO suviše poštarina. —
Plativo i utuživo u Šibeniku.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

VEČERNJI LIST

Izlazi utorak, četvrtak i subotu

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.030

UREDNIŠTVO i UPRAVA „Hrvatske Rieči“ nalaze se u „Hrvatskoj Tiskari“
(Dr. Krstelj i drug). — Rukopisi ne vraćaju se. — Nefrankirana pisma ne
primaju se. — Tisak „Hrvatske Tiskare“ (Dr. Krstelj i drug). — Vlastnik,
izdavaatelj i odgovorni urednik JOSIP DREZGA.

OGLASI PO CIENIKU.

God. IX.

ŠIBENIK, četvrtak 20. veljače 1913.

Broj 797

Medjunarodni položaj.

U shvaćanju medjunarodne političke situacije izbija ponovno jedna veoma pesimistička nota — i to iz Beča. „Wiener Allgemeine Zeitung“ priobćila je politički komunik, u kojemu crta medjunarodni politički položaj veoma tamno. Članak konstatuje, da je medjunarodna situacija usredotočena u pitanjima bugarsko-rumunjskog konflikta i omedjašenja Albanije. Sve velevlasti trude se, da bi došlo do direktne nagodbe medju obim vladama, ali njihova su nastojanja ostala dosad bezuspješna.

Ako ne bude moguće da dodje do direktnog sporazuma medju Sofijom i Bukareštom, što nije izključeno, očekivati je da će velevlasti ponuditi posredovanje. Ali već sada je stalno, da će posredovanje uzsljediti samo u tom slučaju, ako velevlasti budu za to umoljene od obih interesiranih država. Svakako je bugarsko-rumunjski konflikt dospio u odlučni stadij te je neminovno skoro rješenje budi na ovaj ili na onaj način.

Što se tiče pitanja omedjašenja Albanije, na žalost ne može se poreći, da pesimistično shvaćanje nije neosnovano. Jucera izvešta slika su situaciju optimistično, što se je pokazalo netemeljitim. Pitanje omedjašenja Albanije nije ni za jednu vlas napredovalo. Radi pretjeranih zahtjeva Rusije i već poznatog stanovišta Austrije do zblizenja nije moglo doći. Poteškoće bivaju sve veće i to unatoč dvomjesečnim pregodanjima na poklisarskoj reuniji. Svi dosadnji pregovori glede gladke likvidacije podpuno su neuspjeli.

Dok bečki službeni krugovi položaj tako crno slikaju, „Petrogradska brzozajna agencija“ donosi iz službenog vrela slijedeće: Pesimistično shvaćanje internacionalnog položaja, u koliko se tiče bugarsko-rumunjskog spora, bez temelja je. Pregovori izmedju Bugarske i Rumunjske nastavlja se, a kada bi se pregovori

i razbili, sigurno će obe države pozvati velevlasti da rzsude. Očekivati je, da niti Bugarska niti Rumunjska ne bi htjela biti odgovorna za posljedice koje bi nastale, kada bi medju obim državama došlo do rata.

Petrograd, 20 veljače. Usljed veoma lošeg položaja na burzi, ministar predsjednik Kokovcev pozvao je zastupnike velikih banaka te im saobćio, da vanjska politika ne dava nikakva povoda bojazni.

Beč, 20 veljače. Već slijedećih dana imalo bi doći do skupne intervencije velevlasti u prilog miru. I balkanske države i Turska sili su rata. Rat bi mogao još dugo trajati, pa je i stoga posredovanje velevlasti osnovano. I glede bugarsko-rumunjskog konflikta izgleda intervencija velevlasti neizbjeljiva.

Petrograd, 20 veljače. Diplomatski krugovi računaju pod izvjestno, da će se spor izmedju Bugarske i Rumunjske mirno rješiti.

Trojni sporazum prama balkanskom savezu.

Iz diplomatskih krugova u Beogradu javljaju „Srbobranu“:
U diplomatskim krugovima se tvrdi, da je danas izmedju sila Trojnog Sporazuma posve definitivno i za sve slučajeve rešeno, da balkanski savez ne bude u svojim ratnim uspjesima ni teritorijalno ni politički prikraćen ni u čemu, što bi pogoršalo njegov ili pojedinih njegovih članova položaj za budućnost. Trojni Sporazum radi sve moguće, da na miran način osigura uspjehe saveza ali odlučno je za to, da eventualno u krajnjem slučaju učini casus belli od toga ako bi bio ugrožen koji bitni interes saveznika. Isto tako se tvrdi da će turski azijski posjed biti sačuvan, a jednako i Carigrad i Dardanele. U to se neće dirati, jer nije nikako u interesu Englezke i Rusije, da eventualno kod rješavanja ovih pitanja moraju davati Njemačkoj kompenzacije. Ove dvie stvari su za Trojni Sporazum conditio sine qua non za mirni izlaz iz današnje teške situacije.

Potezi sa sela.

Napisao Don M. Vežić.

IV. Samo da ne ogrkne.

Na svoje sam uši čuo, a na svoje oči vidio.

Čuo sam jutros, kako Stana Pavina, polazeć u krš po suharak, da spiri vatru, prikriva malome Jozici, da pomnji — da prostore — na prasicu, da ne bi iz obora na guvno, jer su tamo smokve na sušilo. Prigodi li se šteta, da će, tamo njega, ubiti.

— Ajde ti, majo, kud si i naumila, a za štetu ću se starati — ozbiljno će joj Jozica.

O podne sam se ja danas svojim očima nagledao, kako se Jozica odazvao Ilijinu Mačuski i s njime upeo ponad guvnom peč zidati.

U koje on sampasno na obor izletio, a vrata ne pripriječio, prasicu se otme iz otvorena kôca, te šunaj amo, runj tamo — najstraj ti nagazi na lazu i na guvnu upade u gospodarične smokve, te kad je kod alata i zanata, naže ona labati, ko, što reku, netrugjeno i muktoveno stečeno.

Argat je Jozica i red mu je slušati starijega Mačusku, netom ga zanagija posla k moru po probranije i naručnije kamenje, a kad ga naravnica putem preko guvna

puti, tuda on i udari, da se tamo na tešku nagru namjeri. Na sušilo čitava jedna trvenica, kolik je duga i široka, gola i čista, ko da je sad iz pilane iznešena, a na njoj smokve, je li na dlanu dlake. Prazna e ona, ali je puna i do nje se povajjala razbrekla od sitosti krmača i dakće. Tko umije i kobilu mu umije; umjela je ona, pa sad breći, što reku, sita i pijana.

Sprednu Jozica sa nemile krvarine, jer zna, da tko se jelovom ustrom brije, dlaka mu ne niče.

A opet se ni ne predaje, već ti on, da nitko ne opazi, nailak sagne svoju prasicu u koćak, preko zida se strinina, cikom uza svoj obor, pripne i uskopra, te u njezinu avliju spuzne, sa sušila, što može i ne može, naspe puna njedra strininih smokava i natrpa i to na svoje snese.

Netom nareda rasplašenu smokvu po majijoj dasci, iznova se svrne u strinim obor i iz jare joj pusti gudina. Gdje je jaja, tu je i tave, te i gude — namjerilo se ono na sušilo, ali i na smokve, pa što nije Jozica rukom, ono će šunjom i očisti dasku, da ne bi starosna strina pomnijivije.

U to eto i Stane i strine iz krša, i što Jakovičine zdrave oči opaziše svoju žalost, rukama se ona pljesnu, kletvom uze nebasa ozgo svlačiti, a pribričkom, puna žuči, po gudinu parati i masnice krojiti.

Ovo uvjerenje su dobili i balkanski mjerodavni državni i zbog toga je njihovo držanje danas odlučnije. *Bojazni javnosti i političara, da će Rusija skrenuti od puta zaštićivanja saveznika koji je do sada saveznicima mnogo koristilo, danas su posvema nestale* i na osnovu eksplicacije stvarnih i trajnih vrijednosti interesa Rusije, koje ekspliciranje je u izvjesnoj formi dostavljeno saveznicima, ovi su se uvjerili, da će, dogodilo se što mu drago, bitni interesi saveznika biti obezbjedjeni. U interesu je pak Rusije da Bugarska doduše ne dobije Carigrad, ali da njene granice budu što bliže njemu i da Carigrad ne bude za budućnost imao većeg zaledja u Evropi. I za to što se težište Bugarske prenaša u Traciju, biti će lakše i rješavanje Soluna i granica srbsko-bugarskih.

Vatikan i pitanje Skadra.

Službeni list crnogorske vlade donosi ovu izjavu barskog arcibiskupa primasa Dobretića:

Danas sam primio zvanični deimant od Svete Stolice, da je potpuno neistinita i bez ikakve osnovine vijest, koju su donijeli „Riječki Novi List“, „Pučka Sloboda“ i drugi listovi, da se Sveti Otac Papa obratio u London, Berlin i Beč molbom, da se Skadar dodijeli Arbaniji. „Jer spojiti ga sa Crnom Gorom značilo bi izručiti ono stanovništvo njegovim neprijateljima“. Ta vijest tendenciozno proturena u javnost. Jer poznato je, da Papa Pio X. kao i njegov blaženopodvižni prethodnik Leon XIII. goji prema Crnoj Gori i njenom vitezkom Vladaru najsrdačnije simpatije. Pošto me Sveta Stolica opunomoćila da zvanično pobijem tu vijest, najuljudnije molim to uredništvo da izvoli u najprvom broju zvanično publikovati ovu svečanu izjavu Svete Stolice, jer pomenuta lažna vijest dira u najsvetije osjećaje mnogobro nih današnjih katolika Crnogoraca, koji kao vjerni sinovi ove zemlje radosno krv proljevaju za svoga ljubljenoga Gospodara i otadžbinu.

Bojevi kod Bulaira.

Iz Carigrada javljaju: Bojevi, koji se biju oko Bulaira, obaviti su nekom tajnstvenošću te je teško saznati o njima što potpunijega. Tvrdi se pak svom sigurnošću, da su Bugari sve do prošle sriede napadali svom silom turske pozicije te je bilo očevidno, da su bugarske čete morale dobiti u zadnji čas znatnu pomoć. Kažu, da je pred Bulair došao veći odjel srbske vojske i baš tri divizije. Turske

Dok je to tamo, opet amo — kud glava hoće, tuda noge nose, te i Jozica odumio i obrlakov ti maju, za suknu je nateže, da mu dade mrvu kruha. Miješa Jozica u bakrici, da ne zagori, zasukiva, da sakrije svoje huncustvo.

Eto si mi od jutros na tegu krvoločio i nadnicu izbio, pa ću ti kruha davati! — izdadre se maja na sina.

— Nu ti tebe i tvoje nadnice! — podbode Jozica mudro očima. — A tizar kriva, štv ne ugoniš gjavle u našu prasicu, ko i strina u svoga gudina?

Strina se nastavila i kasno zaustavila, a Jozica šu ja užinu ječmenice, a kad je sjuži, onda će i zaustaviti mlivo na svojim usjekavcima.

Slatko je Jozici, samo da ne ogrkne!...

V. „Operacijun“.

— Pa šta je od moje Jurke, kad si danas, Ante, bio u bolnici, da obagješ svog lvu? Bit ćeš se i knjozi svračao.

— Jesam, brate. Bio sam i kod nje i s njome se razgovarao, ko ovo sada s tobom. Pozdravlja te i da će je ko preko sutra — reče mi — parati i „operacijun joj činiti“. Ili to, ili pod kupinu.

— Aja, Ante, Ante mi osim Svetoga! — nazuba će stara Marka Anti ispod moga pengjera pralcima megju oči. — Ja sam

čete, koje i onako bile oslabljene, jer je jedan jaki njihov odjel morao pokrivati izkrcavanje kod Šarkeja. već su bile skoro da podpuno podlegnu Bugarima, koji bili mnogo brojniji te su imali posebnu moćnu artiljeriju.

Turski zapovjednik zahtjevao je pojačanja i prije nego je prispjela pomoć, izmučene turske čete jedva jedvice su uzdržavale silne bugarske napadaje. Turski generalni štab morao je, da izmogne poslati nove pomoći pred Bulair, oslabiti druge važne pozicije, što bi bilo sudboonosno, kada ne bi na maloazijskoj strani bilo novih četa koje mogu da u najkraćem času izpune nastale praznine.

Za Turke je zaista ugodno sadanje vlačno vrijeme, neprestana kiša koja otežava Bugarima vojne akcije na schu. dočim Turcima ne pravi nikakve zapreke pri njihovom prevažanju četa iz Male Aije na evropsko bojište. Obćenito se sudi, da se Turci sada, kada je rat iznova počeo, drže mnogo bolje nego u prvom času vojne, ali je ipak propala svaka nada da bi mogli uspješno odbiti sveđ energičnije napredujuće Bugare.

Kako se govori u turskim vojničkim krugovima, dosadanjeg turskog zapovjednika na galipoljskom poluotoku Fakri pašu zamienio je bivši ministar mornarice Huršid paša, muž koji je energičan i izkušan strateg.

Nadalje iz Carigrada javljaju, da su bugarska izvešća o turskim gubitcima kod Bulaira pretjerana. Porta izjavlja, da su dvie turske divizije pred Bulairom napale Bugare, koji su napadaj odbili tako da su Turci morali uzmaknuti ostaviv 380 mrtvih i ranjenih.

Viest da su Bugari zauzeli utvrde Viktorija i Napoleon, koje brane zaljev Saros, potvrđena je. U turskim rukama nalazi se još samo utvrda „Sultanie“.

Enverbeg ranjen.

Carigrad, 20 veljače. Viest o umorstvu Enverbega lažna je. Iстина je naprotiv, da je Enverbeg nakon poraza kod Šarkeja pobjegao na ratni brod „Torgut Reis“ te stao kritizirati zapovjednika broda „Assar i Tewfik“, koga su Bugari uništili. Na to je jedan prijatelj u Enverbega pucao i lako ga ranio.

Crnogorski ranjenici.

Prag, 20 veljače. Na sastanku češkog liječničkog pripomoćnog odbora za balkanske države pročitano je pismo liječnika Rychlika sa Cetinja. U tom pismu kaže se, da

je dovezeno na Cetinje 1500 a u Podgoricu 1200 ranjenih. Osim ondje nalazećih se čeških liječnika, sama još 4 liječnika have se oko ranjenika. Prilike su strašne. Liječnici rade već šest noći bez počitka. Rane su sada gore nego prije. Neki ranjenici nalaze se izpod Taraboša već tri dana, pomoći ni odkud, a rane im se upalile.

Obsada Skadra.

Cetinje, 20 veljače. Crnogorci nastavljaju bombardiranje Skadra pobjedonosno.

Turci su sa Brdice otvorili vatru na lievo krilo kolone generala Martinovića, koja je zaposjela Zos, ali ta vatra je bila bezuspješna, jer su je Crnogorci usutkali. Inače dolazi samo do omanjih okršaja. Crnogorci se sada spremaju na veliki, odlučni juris.

Cetinje, 20 veljače. Crnogorci obustaviše borbu pred Skadrom, da iscrpljena momčad uzmogne odpočinuti i da stignu srbska pojačanja.

Tobožna zlostavljanja zarobljenih Turaka.

Berlin, 20 veljače. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ primila je pismo od jednog njemačkog liječnika, koji se nalazi na srbskom ratištu, a u kojemu se veli, da su sve viesti o zlostavljanju zarobljenih Turaka u beogradskoj tvrđavi skroz izmišljene. Sa zarobljenim Turcima postupa se skroz čovječno i njihovo je zdravstveno stanje izvrstno.

Misija Haki paše.

London, 20 veljače. Sir Grey obavjestio je Haki pašu, da predlozi Turske nisu prikladni za pregovore o miru. Haki paša obratio se u Carigrad za daljne instrukcije.

Zakon Sjeveroameričkih Saveznih Država glede nepismenosti doseljenika.

Kako se je previdjalo, zbito se da je predsjednik Taft uložio svoj veto proti onom dielu osnove novog izseljeničkog zakona, kriepošću kojega nepismena čeljad nebi smjela biti pripuštena u Sjeveroameričke Savezne Države.

Pošto i naš neuki narod daje priličan kontingenat izseljivanju u one strane, iz kojih se računa, da se popriečno šalje

ljuskom mesu ne dam, pa ne dam u svoju kuću!... Bravčad se kolje i meso mu se kreše, a kršćansko se čeljad kršćanski liječi, živi i umire. Ne čuti drob, kad te zub boli, te ni ljekari, njihov alat i oštrila, kad se kida materinje jadno srce... To im, Ante, kaži.

— Bome, sestro, ne ću! Tvoja je po-visna, pa zavijaj čep, kako ti i drago — i oboje umukoše.

* * *

Majina se Jurka juče vratila iz bolnice, a jutros je eno na oboru ispred kuće. Ukabaničena se povajala na vlačnu zemlju i sunča se na ožujkskome suncu. Bi reći, da joj nije sva trava na mjestu, jer se eno do tren izdiže i čučnu na stočić, ispod kabana joj provirile uterlučene noge, a bez opanka i bez vilara, dok je tešku glavu o koljenu nastlonila.

Da nije ovo prva ljekarija, kojom majka svoju Jurku ponugja? A ako ne moguće ova?

A zar nema ive*) trave? Ta svega će kod nas ponestati, ali ive, neznanji, tupoglavosti i siromaštva nigda, ni u amina doba!

*) Iva trava == pučka trava ljekarica. (Op. pišca).

u Monarkiju godišnjih 50 milijuna kruna, neće biti suvišno, ako u glavnim potezima prikazemo ovaj zakon koji cilja na ograničenje slobode pristupa; osnova se je već preko tri godine proučavala, te je na koncu u komori predstavnika bila i odobrena, nu ne u onoj formi, u kojoj ju bijaše predložio senator Dillinghan, već u nešto blažoj, konkretnijoj definitivno na jednoj konferenciji mješovitog odbora sastavljena iz članova Komore i Senata.

Glavna je značajka novoga zakona obvezatnost izpita u čitanju za sve useljenike, koji su prešli dobu od 16 godina i izključenje svih onih, koji ne znaju čitati engleski, ili koji drugi jezik, osim otaca, matera, djeđova, te supruga i neudatih kćeri onih, koji bi zahtjevu udovoljili.

Konačna Dillinghanova osnova određuje, osim izpita u čitanju i pisanju, jedan namet od 4 do 5 dolara po osobi.

Jne su klauzole novoga zakona više administrativne naravi, te obtećuju parobrodarska društva dužnošću, da na svojim putničkim parobrodima moraju imati američke nadzornike, bolničare, liječnike i t. d., što bi sve narodu države, koja još nema vlastitog izseljeničkog zakona, da ga štiti, moglo biti prije na korist nego na uštrb; zanj je daleko važniji onaj zahtjev, na koji se odnosi veto, to jest, da svaki doseljnik mora biti sposoban pročitati 30 do 40 rieči u jeziku, ili narječju, koje si sam odabere, pak bi, kako god u sadašnjosti izpala stvar, bilo svakako poželjno, kad ga već nevolja tjera sa kućnog praga, da odlazi u svijet što je moguće spremniji i oboružaniji proti svim zasjedama, jer je, zbilja, nepismen čovjek slied kod očiju i svugdje, a osobito u tudjini, na smetnju sebi i drugima.

Još o patvorbi vina.

Kako je obćenito poznato, a mislimo da nije prošlo neopaženo i našim zastupnicima, patvorba vina, koja se u takvoj mjeri, javno a i hvastanjem proizvođača, jest na veliku štetu siromašnijeg i poštenog proizvođača, tako da je sada patvorba vina ubitačnija za nas od iste zloglasne klauzole, jer danas u istoj vinorodnoj Italiji vino je skuplje nego li kod nas, što bi moralo biti protivno i sa velikom, prama ovogodišnjaj produkciji naše države, njenih oskudica i potreba. Nu uzprkos ovome upropačenju, na što nas dovadja patvorba vina, nije nam poznato, da su se naši predstavnici zauzeli e da sprieče toli pogibeljnu i poraznu činjenicu za narod, koji je njima povjerio svoju obranu toli u političkom koli ekonomskom polju.

Kada je bilo u doba ubitačne klauzole, odjeknuo bi kad i kad glas prosvjeda, toli sa strane štampe, koli i naših predstavnika, ali danas rekbi, da naši zastupnici nisu o tome niti promislili, možda stoga jer nedolaze u doticaj sa siromašnijim dielom pučanstva i poštenim proizvoditeljem, već samo vide i čuju glas onih trgovaca, industrijalaca i većih posjednika više ili manje skrupoloznih, koji sa patvorbom imaju mastnih koristi, dočim ne čuju vapaj siromašnog i poštenog vinogradara, koji zieva pred svojom prirodnom produkcijom stečenom težkim žuljevima, dok onaj drugi pred njegovim nosom ironičkim, a možda i sa sažaljivim posmjehom prenaša vodu, secer, droge i špirit računajući na mastne koristi koje će mu ta smjesa donieti u brk zakonu i nadzirateljem istoga.

Tko je pratio osnove o novom zakonu o vini, a napokon i prihvat istoga zakona, nemože nego da izrazi sažaljenje, da mi, kao glavni proizvođači toga produkta u ovoj našoj carevini, mogli smo glasovati onakav krnjasti zakon, čija dvoiličnost slijeva se osobito na štetu naše pokrajine; pače ne samo glasovali takvu sablazan, već u glavnom prodrli smo sa našom osnovom, čije posljedice eto danas trpimo, što će nas napokon dovesti do podpunog razsula, ako se to ne zaprieči. Već onda predvidjalo se je one posljedice, na što su bili opozoreni naši zastupnici jednim člankom u „Novom Listu“ pod naslovom „Otvorimo oči!“ Ali ovaj glas ostao je glas vapjućeg u pustinji, jer možda onda neupućeni zastupnici sliediše savjete nekih naših industrijalaca i trgovaca (posjednike nije se ni pitalo), kojima ovaj zakon donaha mastnih koristi, ali na veliku štetu proizvođača, kao što se eto danas dogadja, a odatle krnjavost rečenog zakona.

Patvorba vina zauzima takav mah, da je ugrožen naš ekonomski obstanak; obrane rekbi od nikuda, jer se patvorba

javno bez ikakvog obzira izvadja, što tko hoće, dovoljno imati vode, sečera, špirita i što god dropa, pa eto vina na pretek.

Vinka kriza, koja bi mogla doći do 10-15 godina uslied obnovljenja vinograda u našoj carevini, *patvorbom vina već nam je danas tu*, a do godine će biti porazna, što je naravski jer za patvorbu ne treba imati toliko vina, već dovoljno vode, sečera, špirita a vina samo kao začim. pak eto ga koliko hoćeš. Ovakom stazom kako će doći ova eminentno vinorodna pokrajina? Zar je možda dovoljno, da su se okriepili njih 20-30 industrijalaca, trgovaca i nekih posjednika obogaćenih gotolinjom od 99% vinograda?

Ne znademo, jer nisu nam poznati pojedini podaci, tužbe i osude, ali što je očito i javno jest, da u našem kotaru barem nismo čuli strožijih osuda od 20 do 70 Kr. globe za prekršitelje patvorbe vina, tako da isti oni, koji su bili kažnjeni, sliede još većim interesom oko patvorenja vina. Nadzornici konoba dakle rekbi nemogu naići na izvjestne patvoritelje, i s druge strane zakon ne nalazi temelja da svojom oštrinom ukroti prekršitelje. Očito je i javno da patvorba sliedi sve to većim mahom, da je ove godine naniela siromašnim i poštenim vinogradarim ove pokrajine štete oko 8,000,000 Kr u razlici cijene koju bi moralo imati naravsko vino prama ovogodišnjaj oskudici u našoj carevini.

Nismo mi sami, koji obračamo pozornost na pogibelj koja nam prieti patvorbom vina, već i drugi počimlju vidjati posljedice takve patvorbe. Eto i „Piccolo della Sera“ u Trstu br. 11.345 od 6 tek. mjes., u kojem Andrea Davanzo u jednom članku strogo žigoše patvorbu, kao i štete iste a napokon i pogibelj koja nam prieti.

Strogost zakona rekbi malo pomaže. Nazornici konoba — kažu — nemoćni su. Dakle gospodo zastupnici dajte, potrošite koju više na obranu siromašnoga ali poštenog vinogradara.

Brač, 14 veljače 1913. X.

Iz hrv. i slov. zemalja.

Jezično pitanje u Bosni.

Beč, 20 veljače. (Brz. „Hrv. Rieči“). Amo su prispjeli članovi deputacije bosanskih saborskih klubova. Deputacija konferirala je s ministrom financija Bilinskim o jezičnom pitanju te o raznim gospodarskim stvarima. Do sporazuma nije došlo.

Beč, 20 veljače. (Brz. „Hrv. Rieči“). Deputacija zastupnika iz Bosne bila je danas kod ministra rata generala Krobatina, kod grofa Berchtolda i kod ministra predsjednika Stürgkha. Večeras putuje u Budimpeštu.

Veleizdajnički proces u Sarajevu.

Sarajevo, 20 veljače. (Brz. „Hrv. Rieči“). Proces protiv ovdješnjih srednjoškolaraca radi veleizdaje bit će doskora obustavljen. Postupat će se samo proti gimnazijalcu Pjaniću radi smetanja javnog mira.

Trščanski Slovenci proti talijanskom pravnom fakultetu.

Političko društvo „Edinost“ na sastanku dne 8. ov. mj. prihvatilo je sliedeću rezoluciju:

„Trščanski Slovenci prosvjeduju proti tome, da se je proračunski odbor parlamenta izjavio za *bezuovjetno* ustanovljenje talijanskog pravnog fakulteta u Trstu.

Ustanovljenjem talijanskog pravnog fakulteta, u koliko je još uobće moguće, pooštrava se nerazmjer u tome, kako je u ovoj državi skrbjeno za školske i kulturne potrebe talijanske i slovenske narodnosti.

Posebno u Primorju se tim znatno diže politička moć talijanskog elementa i još više ruši ravnotežje medju talijanskim i slovenskim dielom pučanstva u obratnom razmjeru s njihovim brojem.

Navlastito moraju trščanski Slovenci osjetiti ustanovljenje talijanskog fakulteta u Trstu kao tešku krivicu, jer se tim izpunjuje jedini još neizpunjeni i ujedno najviši školski zahtjev baš onomu elementu, koji u Trstu odriče Slovenceima, dobroj trećini domaćeg pučanstva, svaku pa i najsitniju školsku potrebu te u slovenskoj okolici nedovoljno skrbi za slovensko školstvo.

Nadasve pak je žalostno, da su, proti svemu tome, glasovali za *bezuovjetno* ustanovljenje talijanskog pravnog fakulteta u Trstu i slavenski zastupnici“.

Izgorili hrvatski radnici.

Trst, 20 veljače. (Brz. „Hrv. Rieči“). U stražarnici izmedju Obćine i Sezane porodio se požar, pri kojemu izgorila su četiri radnika Hrvata. Peti spasio se za dobiv težke opekline.

Prijave Lukacseve afere.

Proces Lukacs-Desy.

Pred peštanskim sudom vodjena je dne 17. i 18. ov. mj. razprava protiv bivšeg državnog tajnika zast. Desy-a na tužbu ministra-predsjednika Lukacsa. Desyev branitelj izjavio je, da će se primiti dokaza stine na toj podlozi, da je optuženik radlo samo u javnom interesu. Dokazat će, da je Lukacs prije izbora god. 1910. kod raznih državnih dobava i ugovora, naročito s „Ug. bankovnim i trgovačkim društvom“, prisvojio 4,800,000 kruna, da ih upotrebi u izborne svrhe. O toj svoti ima namira uredskih ravnatelja u ministarstvu financija, ali tih svota nema ni u državnj blagajni ni u zaključnim računima. Razprava je na to odgodjena na sutradan.

Odmah na početku jučeranje razprave izjavio je predsjednik, da je senat zaključio dozvoliti dokaz istine samo u stvari prodaje kuće u Zaladni, dok se u pitanju koncesija razrednoj lutriji i provizije „Ugarskom bankovnom i trgovačkom d. d.“ ne će dozvoliti obrani nastupiti dokaz istine. Ovaj zaključak suda izazvao je medju prisutnima veliku senzaciju. Tim veću, jer je još na jučerašnjaj raspravi izjavio državni odvjetnik Selley, da dozvoljava nastup dokaza istine u pitanju podijeljena koncesije razrednoj lutriji.

Predsjednik dalje pita, da li je obrana voljna u stvari prodaje kuće u Zaladni (Lukacs je kupio kuću za 10,000 K., pa ju onda prodao državi za 90,000 K.) nastupiti dokaz istine. Branitelj dr. Vazsonyi uzima rieč, i izvodi najprije, da kako optuženi tako i obrana u čitavom ovom procesu polažu težište na nastup dokaza istine u stvari razredne lutrije i 4,800,000 državnog novca, danog u izborne svrhe, što bi nakon povedenog dokaz i postupka potkriepilo opravdanost optužba Desyevih protiv ministra predsjednika dra. Lukacsa. Na spomanuto pitanje prodaje kuća u Zaladni, kao na sporednu stvar, ne će se obrana u obće obazirati, te se odriče dokazivanja u ovoj stvari, tim više, što će ovaj proces prispjeti pred drugi sudbeni forum, gdje se po svoj prilici ne će stavljati zapreke nastupu dokaza istine.

Branitelji se na to udaljše, a sud je osudio Desya na mjesec dana zatvora i 400 K. globe.

Ova osuda izazvala je silnu uzbuđenost. Na to su vodje stranaka grofovi Andrassy, Apponyi i Zichy s vlastitim podpisima u otvorenom pismu optoivali Desieve obtužbe protiv Lukacsa i pozvaji ga, da i njih tuži sudu.

Pad Lukacsa.

Beč, 20 veljače. (Brz. „Hrv. Rieči“). U dvorskim krugovima izazvalo je držanje ministra predsjednika Lukacsa, koji je htio otvoreno pismo grofa Andrassyja, grofa Apponyia i grofa Zichyja jednostavno ignorirati, veliko negodovanje, pogotovo što je Lukacs namaknuo izborni fond nedozvoljenim sredstvima. Odstup Lukacsev je pitanje od malo dana. I Khuen je upleten u ove prijave afere pa će i njegovoj političkoj karijeri biti kraj. Jedini ozbiljni kandidat na stolicu ministra predsjednika jest Wekerle.

Vodovode

Šmrkove

svih vrsti izradjuje najveća slavenska tvrdka Monarkije

A. N. T. KUNZ

Hranlice (Morava).

Praktične upute i približni troškovnici badava.

Kuća za prodati.

Nalazi se na glavnomu putu kraj Šubičevca, u prvom dielu Varoša, sa vrtom, avlijom, i stajom. Obaviesti daje uprava „Hrvatske Rieči“.

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, ciena knjizi proširano K 5.—, a uvezano K 6.—, nabavlja se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjižarama.

JESAM LI PLATIO PREDPLATU?

PRVORAZREDNOM DIPLOMOM I ZLATNOM MEDALJOM
:: NA RIMSKOJ I BRUSELJSKOJ IZLOŽBI NAGRADJENA ::
TVORNICA VOŠTANIH SVIEĆA
VLADIMIR KULIĆ ŠIBENIK
PREPORUČA SVOJE PROIZVODE P. N. gg. ŽUPNICIMA, CRKOVINARSTVIMA I BRATOVŠTINAMA.
POZOR! Na sve naručbe što se prime inicijativom Hrv. kat. nar. djačtva, na korist njihovu davam 5%.

SPUŽAVA
:: :: RAFINIRANIH I PROSTIH :: ::
svake veličine i oblika
za sve moguće potrebe te za toilette
imade veliku zalihu
SPUŽVARSKA ZADRUGA
U KRAPNJU
Naručbe adresirati na:
Spužvarska Zadruga - Šibenik.

HRVATSKA TISKARA
(Dr. Krstelj i drug) :: Šibenik :: (Dalmacija).

Veliko skladište svih vrsti tiskanica za župske i obćinske urede.

Tiskanice izradjene su na finom i trajnom papiru, a cijene su im veoma nizke. Pri naručbam za veću točnost, uz broj popisa valja naznačiti i naslov tiskanice.

Izradjuje sve vrsti posjetnica, poziva za zabave i koncerte, jestvenike, diplome, cienike, protokole, brošure itd. itd.

Za sokolska društva imamo naročite Clischée i znakove, te smo u mogućnosti svaku naručbu izvršiti na podpuno zadovoljstvo. Naročito smo snabdjeveni krasnim slovima za izradbu svake vrste i veličine plakata. Čista papira svake vrste i količine, kao i obvoja prodajemo uz vrlo nizke cijene.

Svi poslovi izvršuju se najvećom preciznošću i vrlo brzo.

Vlastita knjigovežnica

obskrbljena svim potrebnim i najmodernijim strojevima kao i onim za rezanje, perforiranje, pozlaćivanje i t. d. Uvezuje sve crkvene knjige, Missale, protokole, brošure, te sve radnje u knjigovežku struku zasjecajuće.

Napomenuti nam je, da smo svim radnjama, kao i papiru i tiskanicama cijene znatno snizili.

Gospodarski pregled.

Parobrodarska utakmica.

Trst, 20 veljače. (Brz. „Hrv. Rieči“). Parobrodarsko društvo „Austro-Americana“ kupilo je od Hamburg-Amerika linie parobrod „Polonia“, koji sada plovi iz Cardigga amo. „Polonia“ ima 17.000 tona sadržine. Sredinom ožujka poduzet će prvu svoju vožnju za Newyork takmeći se sa Cunard-linie. „Polonia“ ima 210 kabina za putnike, a u podkrovlje može stati 2.100 osoba.

Tečajevi za zadržno knjigovodstvo.

Kod Zadržnog Saveza u Spljetu obdržat će se od 10 do 18 ožujka o. g. tečaj za knjigovodstvo *seoskih blagajna i potrošno obrtnih-zadruga*. Oni, koji bi želili pohadjati jedan od navedenih tečajeva, neka se prijave upravi Zadržnog Saveza u Spljetu najdalje do 5 ožujka o. g.

Hrvatska poljodjelska banka za narodne potrebe.

Hrvatska poljodjelska banka u Zagrebu stvorila je na sjednici svoga ravnateljstva od 8. veljače o. g. takav zaključak, koji zaslužuje priznanje i pohvalu. Tim naime zaključkom dariva pomenuta banka svoj prihod od iseljeničke poslovnice „Putnik“ u iznosu od 40.000 kruna za iseljeničke, zadrugarske i obće narodno-gospodarske svrhe i to:

Za izvide i predradnje oko organizacije iseljeničkog pitanja u samoj Americi 17.314,39 K; pripomoć društvu Sv. Rafaelu za zaštitu hrvatskih iseljenika 1000 K; za osnutak hrvatske škole u Vriješki 2000 K; za suzbijanje analfabetizma u organizaciji hrvatskih seljačkih zadruga 1000 K; za izdanje popularne knjige o kućanstvu, napose kuhanje za seljakinje zadrugara 1000 K; za izdanje popularne knjižice o livadarstvu za Zadrugare 400 K; za praktičnu gospodarsku izobrazbu zadrugara 1000 K; 10 nagrada po 50 K — za uzorna gnojista zadruga 500 K; za unapredjenje voćarstva u ličko-riječkoj skupini hrvatskih seljačkih zadruga 1500 K; pripomoć zadrugarima za nabavu vlašćkih ovaca, napose u gorskom kotaru 5750 K; pripomoć zadrugarima za nabavu rasplodnih svinja i peradi, napose u Zagorju 2500 K; pripomoć zadrugarima za nabavu dobrog sjemenja 1000 K; pripomoć zadrugarima za nabavu umjetnog gnojiva 1000 K; pripomoć zadrugarima za nabavu najboljih plugova i sječkarica 2400 K; pripomoć zadrugarima za nabavu raznih gospodarskih strojeva 1500; za razne gospodarske potrebe zadrugara 1.135,61 K.

Uvoz mesa iz Srbije.

Već tamo od početka listopada, kad su pale prve mobilizacione pripreme u Srbiji za rat, izostao je izvoz mesa iz Srbije u krajeve naše monarhije, i to najviše s razloga, što su svi vagoni, u kojima se vršio izvoz mesa, bili upotrebljeni za ratne svrhe. Kad je rat jenjao, pokušalo se sa izvozom mesa, ali jedva je odaslano nekoliko pošiljaka, zapeo je izvoz, jer opet nije bilo vagona na raspolaganju. Sada uprava srbskih državnih željeznica službeno objavljuje svojim eksporterima, da im stavlja na raspoloženje potrebitu količinu vagona za prevoz mesa i zaklanog blaga u kontingentu odredjenom carinskom stavkom.

Predplatite se na „Hrvatsku Rieč“!

Iz grada i pokrajine.

Otvor pučkih škola. Napokon, iza duge stanke, otvaraju su pučke škole našeg grada. U ponedjeljak počima obuka u muškoj i ženskoj školi u samostanu sv. Frane. I pučka škola u Docu otvorit će se idućeg tjedna. Školske prostorje sve su obieljene i razkužene. Preporučamo roditeljima, da im djeca marljivo pohadjaju školu, eda nadoknade izgubljeno.

Zborni zapovjednik u Šibeniku. Jučer je prispio u naš grad zapovjednik XVI vojnog zbora F. M. L. Blaž Schemua, da inspicira čete. Danas je obišao Drniš i Knin. U počast odličnicima grada dao je jučer zborni zapovjednik diner.

Za momčad parobrodarskog društva „Dalmatia“. Častništvo i momčad u službi parobrodarskog društva „Dalmatia“ na parobrodima, koji, prama ugovoru sa državnim upravom, pokrivaju pobočne poštanske pruge sa izhodištem iz šibenske luke, mješte hrane u naravi primaju za nju naknadu u novcu i to: brodovodje i strojari po kr. 3.— dnevno; momčad stroja i palube po kr. 1.— dnevno.

Dok se prvi, kojima je, uslied opetovano postavljenih zahtjeva, ova odsječnina bila odobrena tek minule godine (prije dobivalu po 2 kr. dnevno), mogu njom barem do sitosti nahraniti, to posljednjima, pri onolikom trošenju fizične snage i pri današnjoj skupoci živeža, nije absolutno moguće, te bi ravnateljstvo ovog od države narodnim novcem obilato subvencioniranog društva učinilo djelo milosrdja i pravčnosti, kad bi njihovu već nazad 5-6 mjeseci podastrtu i onomadne obnovljenu predstavku u predmetu uvažilo i, što je moguće prije, povoljno riešilo.

Društvo baš ne pliva u tako lošim vodama, da bi mu neznatno veći trošak skopčan sa udovoljenjem, ovog priekom nuždom diktiranog postulata mogao biti na uštrb; taktično bi pak bilo, da se ljudima dade barem nekakav odgovor, pa makar i niečan, samo neka je obrazložen.

Kakogod bilo, mi ćemo si, pošto nas zanima, uzeti ovu stvar na srce, te se prvom zgodom na nju ponovno osvrnut.

U fond „Hrvatske Rieči“ darovao je g. Mate Periš iz Budimira kod Sinja kr. 5 da počasti uspomenu vrlom prijatelja Marina Bulića, preminulog dne 10 tek. mjes. u Vranjicu. Uprava lista najusrdnije blagodari.

Austrijski ratni brodovi u turskim vodama. Krstaš „Marija Terezija“ ide za zaštitu a.-u. interesa u Egejsko more, da tamo krstari. Krstaš „Elisabeth“ polazi u Carigrad kao drugi stacionarni brod.

RAZNI BRZOJAVI.

Ukinut zakon proti Jezuitima.

Berlin, 20 veljače. Reichstag je ukinuo zakon proti Jezuitima. Za ukinuće glasovali su: centrumaši. Socijaldemokrati, Poljaci i Alzačani.

Peštanski parliamenat.

Budimpešta, 20 veljače. Opozicija u ponedjeljak će doći na sjednicu parlamenta te velikom bukom nastojati da sprieči razpravu.

Odstup Montecuccolija.

Pula, 20 veljače. Zapovjednik mornarice admiral grof Montecuccoli najavio je u nedjelju na dreadnoughtu „Viribus unitis“ sakupljenim časticima svoj odstup.

Ubio ga, jer mu ukrao angjela čuvara.

Mulheim, 20 veljače. Radnik Wienand, u poremećenju uma, jučer je ubio redovnika Wengera, kada je ovaj izpoviedao. Wienand kaže, da se je na redovniku htio osvetiti, jer mu je ukrao angjela čuvara.

Tragedija Scotta.

Newyork, 20 veljače. Poručniku Shaktetonu povjereno je da lješine iztraživača južnog pola Scotta i njegovih pratioca doprati u Englezku.

Revolucija u Mexico.

Newyork, 20 veljače. Madero i njegovo ministarstvo bili su uapšeni. Provizornim predsjednikom izabran je Hürtter. Veliki izkazi za novu vladu, koja ukinula cenzuru, obustavila ulične borbe, u kojima je bilo 2000 mrtvih.

Prodaje se pokućstvo

sastojeće se od jedne spavaće sobe, sobe primanja, blagovaone i kuhinje, u veoma dobrom stanju, sve ukupno ili na pojedine komade. Potanje obaviesti daje g. Ive Jadronja, c. k. pošt. podčinovnik. 2-3

TRAŽI SE

Poslužnik - - za tiskaru

Uпитati se u

„Hrvatskoj Tiskari“ — Šibenik.

Gradilište sa kućom

južno od pokrajinske bolnice, na putu koji vodi sa državne ceste, u ukupnoj površini od 2.400 metara četvornih, prodaje se. Može se kupiti i na manje dielove. Poblize obaviesti daje uprava „Hrvatske Rieči“.

INSAM & PRIMOTH

St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Kiparske radnje iz drveta za crkve
Kipovi svetaca, oltari, propovjedao nice križni putevi, razpeća, jaslice itd. Katalog uzore ka s cjenama daje se badava. Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa škrinjom, ne plaća naručitelj.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu
jedini je domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1884.

CENTRALA: Zagreb, u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice.

PODRUŽNICE i GLAVNA ZASTUPSTVA: Osiek, Rieka, Sarajevo, Ljubljana i Novisad.

Podružnica u Trstu. Via del Lavatoio br. I., II. kat
Telefon 25-94

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sliedeće vrsti osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti.
2. Osiguranja miraza.
3. Osiguranja životnih renta.

II. Protiv šteta od požara:

1. OSIGURANJA ZGRADA (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica, industrijalnih poduzeća).
2. OSIGURANJA POKRETNINA (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.).
3. OSIGURANJA POLJSKIH PLODINA (žita, sijena itd.).

III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadržna imovina u svim odjelima iznosi K 2.713.674-13
Od toga temeljna glavnica K 800.000-
Godišnji prihod premije K 1.363.040-89
Isplaćene odštete K 4.970.238-48

Sposobni posrednici i akvizitieri primaju se uz povoljne uvjete.

Zastupstvo za Šibenik i okolicu
VLADIMIR KULIĆ - ŠIBENIK

PREBLAUER, SAUERBRUNN

.. : AUENQUELLE .. :

MINERALNA VODA KISELICA

Čista alkalična, posve naravna alpinska kiselica, uvijek svježja, preporučena od svih liečnika kao najprijaznija voda za stolno piće te kao najbolje sredstvo proti želudčanim i bubreznim te spolnim kroničnim bolestima. Budući je rasićena izobiljem ugljične kiseline, to je izvrsna za miešati sa vinom ili bilo kojim drugim pićem, te se pije veoma za njezine vrstne ukuse.

Nalazi se u svakom hotelu, restauracijam i svim dućanima.

Glavno skladište za Trst, Primorje, Istru i Dalmaciju:

Hermann Towitz, Trst.

Zastupstvo za Dalmaciju:
IVO MACHIEDO, Dubrovnik.

VELIKA ZALIHA

MUŽKIH ODIELA ZA ZIMSKU SEZONU

NAJMODERNIJEGA KROJA — — — — — UZ VRLO UMJERENE CIENE.

« SUVIŠE ODIELA ZA AMERIKU. »

PIO TERZANOVIĆ - ŠIBENIK

Ne boji se nikakove utakmice.

BAČAVA HRASTOVIH

OD 3½ DO 4 HL.

Velika zaliha svakovrstnih

MREŽA OD PAMUKA

(KOTUNA) od prve svjetske tvornice.

Suviše

MREŽA TALIJANSKIH (puljižkih)

KRALJICA DAGMAR

HISTORIČKI ROMAN

ČESKI NAPISAO VACLAV BENEŠ TRŽEBISZKY - PREVEO PAVAO M. RAKOŠ

„Kada? — Što?“
Majstor krojač također je zaviknuo, koliko mu grlo dopustilo, kao da ga ko ubo vilicom.

Stari oružonoša nije se ni obazirao na njega. Baš je stajao u kutu, s grozno naježenim pepelnatim obrvama, s mnogim naborima na čelu, sa stisnutim usnicama i sa stisnutom desnicom na stolu...

„Pršemislova kći zove se Dragomira... Ko ju rado ima, veli joj: Draguška! — Skitnice, da li razumijete?“

Stari oružonoša govorio tako kao da grmi.
U krčmi bilo je sve tiho, svi su gledali u njega, i krojač ušutao je... a u zabuni bila je i cijela vojvodina četa...

„Margareta! — Ko je čuo već kad što takova? — I svega se odmah prihvatite! — To je naša loša strana... Već nas zavela vrlo daleko i još će nas zavesti, vidjet ćete... Pršemislova kći za uvijek ostat će Dragomira. Razumijete li? Dali su joj pridjev Margareta, radi nekih laskavaca... To ime dao joj na potvrdu njemački biskup, kad je bila još u mišenskoj državi... Na Dragomirinom imenu je kletva, teška kletva... Do danas nema u grobu mira...“

„I ne će ga imati!“ progovorio je krznar Pelišek, koji se više nije mogao da svlada.

„Brini se za se, ti ništice...“
Stari oružonoša je opet zagrmio i udario je pesnicom o sto, da su čaše odskočile na njemu.

„Majstore, bolje bi učinio, da si začepiš krpom usta!“ dobacio je brbljavi nožar Pružina... „I ako te snijemo moliti, stari prijatelju, reci sve, što znaš... Čini se, da pamtiš mnogo godina, i vidi se, da si iskusna glava... I da ti mogu izkazati štovanje, pij ovdje kod mene!“

Stari oružonoša prihvatio se pehara, namočio je pićem usnice i rekao je: „Nek tvoj čelik bude uvijek tako oštar kao tvoj jezik!“

„Ja sam zemljak Stahovskov!“ počeo je starac, kad je metnuo pehar opet pred nožara, a sad već mirnijim glasom... „Stahovski zna vrlo mnogo, što ne zna niko drugi u Češkoj. Za njega ljuljali su svetog Vaclava, za njega držali su ga u naručju, i ko razumi šuštanje lišća, od njega će lako mnogo saznati. Ne hvalim se, da ga ja razumijem — a moj pradjed znao je više; bio je između onih, koje su za vojvode Bršetislava — onoga, kojeg su našli u šumi kopljem probodenog — koje su bijesno i nemilosrdno progonili. I od njega je moj otac saznao mnogo, vrlo mnogo... Ja znam samo neke sitnice... A zapamtio sam dobro samo ovo, a i vi to dobro zapamtite: Dragomira, mati svetog Vaclava, ne će imati u grobu mira, dok ne izraste u rodu Pršemislovaca druga kći istog imena i dok narodu, kojem će jednom vladati, ne postane Ljudmila... I onda će se kneginja, kojoj uspomenu prijaju kapi sinovljeve i svekrvine krvi, posve odmoriti... Samo druga Dragomira iz roda Pršemislova može očistiti njezinu uspomenu i izbrisati krvave mrlje s imena svoje prababe...“

U krčmi nisu skoro ni disali. I u duhu bavio se s tim čudnim starcem majstor krojač... Ta o tom su se već nešto govorili i njihovi oci, a ono što im je pričao Stahovak, nikad im ni na um palo nije...
„A zar je ovdje Draguškin vjerenik? — Tebe pitam, golobradče!“
Službenik Tleska porumenio je, već mu se i usnice makle, da odgovori starcu; a riječi nisu mu htjele iz grla.

„No — no — ne uzrujavaj se; do nedavna bio si još u povojima... Velim: Ovdje je vjerenik Draguškin!“

Stari oružonoša pristupio je službeniku, udario ga po ramenu, nasmijao se i rekao je: Ovako bi ti lice pristajalo, da si bio samnom pred Milanom! — Stahovak je zatim žuljavom rukom pogladio mladića po glavi...
„Drugomu bi će već rekao, što mu spada... A jer si bio pred Milanom, budimo prijatelji... Po vojvodinu kćer došlo je na Hradčane poslanstvo iz danske države.“

Službenik Tleska sav se promjenio.
„I rekao si, da su igrali za vjerenicu? Da li sam dobro čuo?“
I Stahovak govorio je već prijaznije.

„Naravno da su igrali...“
„I kako?“
„Igru, koju nazivaju kraljevskom.“

„Ne znam je... Bio sam pred Milanom, vidio sam već vrlo mnogo, iskusio sam još više... pogledajte samo...!“

Stahovak pokazao je sve krzno, na kojem je bistrije oko odmah spasilo zarez kraj zarez, rupu kraj rupe...
„Vjere mi: igru, koju nazivaju kraljevskom, ne poznam...“
„Znadeš li kockanje?“
„Nešto...“

„No: za vjerenicu igrali su kocke... Daska i kocke bile su iz čistog zlata... Pobjedio je danski poslanik...“

Glava starog Stahovaka spuštala se sve niže, začudjeno kimao je glavom, kao da nije mogao nešto da shvati; zatim ju polako digao, i na sve prisutne čudnim pogledom gledao je.

„Kao što mi se čini, vi ste svi — praški gradjani, broj vaših godina velik je, pa da li ste već kad čuli, da bi se za vjerenicu igrali kockama?“

Stahovak je kričao strašnim glasom.
Vojvoda donio je iz tudjine čudne, vrlo čudne običaje... Velim: vrijeme je, da ih odbaci... Na Hradčanima se nevjesta kockala s poslanikom i... izgubila je... Kažem: kad je to u Češkoj bio običaj?... Pršemislu, ako hoćeš, da te uz ljubimo, moraš biti naš... sav naš... s tijelom i s dušom... Razumiješ li?“

Stahovak je već po drugi put udario pesnicom o sto, da je zaškripio i da su na njemu odskočile čaše.

„Dobro, da dolazim... još u pravo doba...“
Stahovak nije ni zapitao, koliko je dužan, bacio je na sto nekoliko groša i ostavio je sobu.

II.

Nad Pragom spustila se raskošna ljetna noć. A ptičje pjevanje čulo se sa svih strana. Pričinjalo se, kao da su slavulji iz cijele okolice doletjeli pod Hradčane. Svi su se ovdje sružili u zategnutom biglisanju, koje je s početka bilo u najpotpunijem fortu a za tim sve tiše, kao da se polako gubilo u grlu opornim pjevačima...

U vojvodinom gradu, i to u onom dijelu, gdje je stanovala kneginja, bila su otvorena dva prozora i kadkad pokazale se na njima dvije glave: jedna mlada a jedna još jednom tako stara... Više puta sagle se jedna drugoj, kao da se ljube, kao da ne može da se dijeli jedna od druge... i čimilo se, kao da se čulo jecanje... A možda je to bilo samo u daljini slavuljevo biglisanje... Već je bila blizu ponoć, svuda je vladala grobna tišina, samo ti krljati pjevači izgledalo je kao da hoće da pjevaju do zore, do sunčanog izlaza...

(Nastavit će se).

KO ŽELI ZDRAVLJA

neka pohodi glasovito

Spljetsko sumporno kupalište

NAGY I DRUG

koje posjeduje, kako već poznato, najljekovitiju mineralnu vodu u Evropi. U jednoj litri sadržano je 31.5 grama razne soli. — Otvoreno cijelu godinu.

Prospekte šalje uprava.

Austrijansko parobrodarsko društvo na dionice „DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1912. slijedeće glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati pos. podne
povratak svake subote u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati pos. podne;
povratak svake sriede u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati pos. podn
povratak u četvrtak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati pos. podne
povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati pos. podne
povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Makarska (Irgovačka)
Polazak iz Trsta svake sriede u 6 sata pos. pod.
povratak svaki ponedjeljak u 1.15 pos. podne.

Trst—Vis (Irgovačka)
Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne
povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne.

Zastupstvo u Trstu: Hamburg-Amerika Linia
General. agentura za Primorje, Via Porporelle.

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU, SE — — — BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. — — —

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAČIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. — — — NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. — — —

— GRADJEVNO PODUZEĆE —

PETAR BLASOTTI & FRANO ŠKOTON

IZPITANI ZIDARSKI MAJSTOR — ŠIBENIK

PODUZIMLJE SVAKU VRST GRADJEVNIH RADNJA I POPRAVAKA. — SPECIJALISTA U GRADNJI ŠTEDNJAKA (SPARHETA) I SOBNIH PEĆI

PODUZIMLJE ČVRSTE RADNJE U CEMENT BETON (EIZENBETON) BEZ POTREBE ŽELJEZNIH GREDA. — POSEBNA KANCELARIJA ZA NACRTE I TREBOVNIKE KUĆA PASINI PUT SUDISTA.

Poljodjelska Zajmovna Blagajna

Zadruga uknjižena na neograničeno jamstvo

u ŠIBENIKU.

Ukamaćuje novac na uložne knjižice uz

5%

OGLAS.

Častimo se javiti P. N. občinstvu, da naša krojačnica te gg. trgovci MARKO JAKOVLJEVIĆ i IVE ŠAIN u ŠIBENIKU i PETAR PILIĆ u ZADRU prodavaju gotova odijela solidno izradjena iz naše čiste vunene štofe po Kr. 32.— od broja 44 pa unapred, i izvrsne kuverte u raznim bojama također iz čiste vune uz veoma umjerene cijene. Vanjski trgovci, ako žele nabaviti gotova odijela i kuverte, neka se obrate našoj tvornici, gdje će na gore spomenute cijene također dobiti popust.

Odičnim štovanjem

PRVA DALMATINSKA TVORNICA PREDIVA i TKALA
PAŠKO RORA & drug